

Lausunto

30.06.2025

Asia: VN/7167/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY

LAUSUNTO

Kalevankatu 4

00100 HELSINKI

30.6.2025

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI
KAIVOSMINERAALIVEROLAIN MUUTTAMISESTA

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutoksia kaivosmineraaliverolakiin. Keskeisimmät muutokset koskevat verotasojen korotuksia. Kaivosmineraaliveron ns. arvorojaltin verotasoja ehdotetaan nostettavaksi 0,6 prosentista 2,5 prosenttiin rikastukseen toimitetun malmin sisältämän metallin verotusarvosta. Kaivosmineraaliveron ns. määrärojaltin verotasoja ehdotetaan puolestaan nostettavaksi 0,20 eurosta 0,60 euroon tonnilta nostettua malmia tai hyötykiveä.

Esityksessä ehdotetaan veronkorotusten lisäksi kaivosten niin sanottujen sivuvirtojen rajaamisesta kaivosmineraaliveron soveltamisalan ulkopuolelle tietyin edellytyksin. Sivuvirtojen poissulkemisesta seuraisi esitysluonnoksen mukaan, että kaivosyhtiöiden hallinnollinen taakka vähenisi, sillä tällöin rikastukseen toimitetusta malmista ei tarvitsisi selvittää kaikkia malmin sisältämiä metalleja ja niiden pitoisuuksia. Toimenpiteellä on verotuottoja alentava vaikutus, joka on sisällytetty arvorojaltin verotason korotukseen. Sen osuus arvorojaltin yhteensä 1,9 prosenttiyksikön korotuksesta on 0,2

prosenttiyksikköä. Arvorajaltin mukaan verotettavien metallien joukkoon lisättäisiin kuitenkin rodium, jonka louhinnan ja rikastamisen arvioidaan todennäköisesti alkavan kuluvan vuosikymmenen aikana.

Yhteensä 70 miljoonan euron kaivosmineraaliveron korotuksesta 15 miljoonan euron osa perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaukseen. Kevään 2024 kehysriihen linjattiin, että hallitusohjelman päälle kaivosveroa korotetaan vielä 5 miljoonalla eurolla. Kevään 2025 kehysriihessä linjattiin aiempien linjauksien päälle tehtävästä 50 miljoonan euron lisäkorotuksesta. 70 miljoonan euron verotuoton lisäyksestä kuntien osuudeksi arvioidaan 42 miljoonaa euroa valtion osuudeksi 28 miljoonaa euroa. Verotuottolisäystä kertyisi kuntien ja valtion budjetteihin vuonna 2027. Sikäli jos kaivosmineraalivero on tuloverotuksessa vähennyskelpoinen erä, se alentaa yhteisöveron tuottoa 13 miljoonalla eurolla.

Veron tuotto ohjattaisiin aiempaan tapaan 60-prosenttisesti kaivosten sijaintikunnille ja 40-prosenttisesti valtiolle. Esitysluonnoksessa todetaan, että kaivosmineraalivero ei nykyisellään kuulu valtionosuusjärjestelmän verotuloihin perustuvaan valtionosuuksien tasaukseen. Kunnan saama yhteisöveron jako-osuus perustuu kunnassa toimivien yritysten maksamiin yhteisöveroihin, joten kaivosveron vähennyskelpoisuus tuloverotuksessa ja kaivosveron korotus vaikuttaa tästä syystä erityisesti kaivoskuntien yhteisöveron jako-osuuteen.

Esitysluonnoksessa arvioidaan, että neljän kaivoskunnan kokonaiskaivosmineraaliverotulot kasvaisivat 75–100 prosenttiin suhteessa kunkin kunnan vuoden 2024 kunnallisverotuloihin. Toisin sanoen kyseiset kunnat voisivat näin ollen alentaa kokonaisverotulojen näkökulmasta kunnallisveroprosenttejaan hyvin mataliksi tai jopa nollaan verotuottoneutraalisti.

On itsessään myönteinen suunta, että verotuksen painopiste siirtyy pois ansiotulojen verotuksesta kohti kuluttamisen ja haitallisen toiminnan verotusta. Samalla voidaan kuitenkin todeta, että kaivosvero on eräille saajakunnilleen etenkin ehdotettujen veronkorotusten myötä huomattavan antelias verotulojen lähde.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää myönteisenä, että verotuksen painopistettä voidaan siirtää ansiotuloverotuksesta kohti haitallista kulutusta kaivosmineraaliveron korotuksen myötä. Veronmaksajain Keskusliitto kuitenkin kiinnittää huomiota veronkorotuksen suureen mittaluokkaan suhteessa veron nykyiseen tuottoon.

Teemu Lehtinen	Janne Kalluinen
toimitusjohtaja	ekonomisti

Kalluinen Janne
Veronmaksajain Keskusliitto ry